

Prugberger Tamás

AZ EURÓPAI MUNKAJOG VÁZLATA

**(A munkajog uniós intézményeinek strukturális
csomópontjai)**

Tamás Prugberger

**ABRISS DES EUROPÄISCHEN
ARBEITSRECHTS**

**(Strukturelle Knotenpunkte der arbeitsrechtlichen
Institutionen der Europäischen Union)**

Debrecen

2006.

Tartalom

<i>I. fejezet</i>	9
<i>Az európai munkajog általános vonásai</i>	9
1. § Az európai jog célja és jellemzői.....	9
2. § Az európai munkajog általános vonásai, célkitűzései és általános elvei	11
<i>Kapitel I.</i>	16
<i>Grundzüge des europäischen Arbeitsrechts</i>	16
§ 1 Ziel und Merkmale des europäischen Rechts.....	16
§ 2 Grundzüge, Zielsetzungen und Grundprinzipien des europäischen Arbeitsrechts	18
<i>II. fejezet</i>	25
<i>Az esélyegyenlőség biztosítása és a diszkrimináció tilalma</i>	25
1. § A jogi rendezés fejlődéstendenciája és fogalmi ismérvek.....	25
2. § A faji, etnikai és nemi hovatartozástól független, egyenlő bánásmód követelménye, valamint az általános jellegű kiterjesztett alkalmazás	27
1. Az irányelvi előírások	27
2. A Curia jogalkalmazási gyakorlata	29
3. § Az egyenlő bánásmód speciális területei	31
1. A férfi és a női munkaerő egyenlő bérezésének az elve.....	31
1.1. Az uniós jogi rendezés	31
1.2. Az Európai Törvényszék gyakorlata	31
2. Az egyenlő elbánás kérdése a fogyatékos helyzetüknél fogva csökkent munkaképességük esetében.....	34
3. A fiatalok munkavégzésével összefüggő esélyegyenlőségi előírások.....	35
<i>Kapitel II.</i>	36
<i>Sicherstellung der Chancengleichheit und das Diskriminierungsverbot</i> ...	36
§ 1 Entwicklungstendenzen der rechtlichen Regulierung und Begriffsmerkmale	36
§ 2 Erfordernis der unabhängig von der rassischen ethnischen und geschlechtlichen Zugehörigkeit gleichen Behandlung, sowie die ausgedehnte Anwendung mit allgemeinem Charakter.....	39
1. Die Bestimmungen der Richtlinien	39
2. Die Rechtssprechung des Europäischen Gerichtshofs (EuGH)	41
§ 3 Die speziellen Bereiche der Gleichbehandlung.....	43
1. Grundsatz der Gleichbehandlung von Männern und Frauen hinsichtlich der Entlohnung	43
1.1. Die unionsrechtliche Regelung	43

1.2. Die Rechtsprechung des EuGH	44
2. Gleichbehandlung von Menschen mit verminderter Arbeitsfähigkeit wegen Behindertenstatus.....	47
3. Gleichbehandlungsvorschriften im Zusammenhang mit Arbeitsverrichtung durch Jugendliche	48
III. fejezet.....	51
A munkaszerződéssel és a munkaszerződés feltételeivel összefüggő európai uniós szabályok.....	51
1. § A munkaadónak a munkavállalóval szemben a munkaszerződés, valamint a munkaviszony feltételeivel összefüggő tájékoztatói kötelezettsége.....	51
1. Általános áttekintés.....	51
2. Tájékoztatói kötelezettség a munkaszerződés megkötésénél.....	52
2. § A munkavállalók szolgáltatás nyújtásának céljából történő kiküldetésével összefüggő uniós szabályozás	53
3. § A részmunkaidőben és a határozott időre szóló munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó irányelvi szabályozás	55
4. § Az önfoglalkoztatói minőségben és a mezőgazdaságban dolgozókra érvényes uniós jogi rendezés	56
1. A valódi önfoglalkoztatás	56
2. A látszatfoglalkoztatás	56
5. § A fiatalok munkavállalási feltételeiről és a tanulói szerződésről szóló európai uniós normák	57
1. A fiatalok foglalkoztatásának általános feltételei.....	57
2. A tanulói szerződésre vonatkozó speciális előírások	58
Kapitel III.....	59
EU-Regelungen zu Arbeitsverträgen und deren Voraussetzungen	59
§ 1 Pflichten des Arbeitgebers gegenüber dem Arbeitnehmer zur Unterrichtung über Voraussetzungen des Arbeitsverhältnisses.....	59
1. Allgemeiner Überblick.....	59
2. Unterrichtungspflicht bei Abschluss von Arbeitsverträgen	60
§ 2 Unionsregelung bezüglich der Entsendung von Arbeitnehmern zwecks Erbringung von Dienstleistungen.....	61
§ 3 Richtlinienregelungen betreffend Arbeitnehmer, die in Teilzeit oder im Rahmen befristeten Arbeitsverhältnisses beschäftigt sind....	64
§ 4 Für die in der Eigenschaft des selbständigen Erwerbstätigen und in der Landwirtschaft tätigen Arbeitnehmer geltende unionsrechtliche Regelung	65
1. Tätigkeit des echten selbständigen Erwerbstätigen.....	65
2. Die Scheinselbstständigkeit	66

§ 5 EU-Normen über die Bedingungen für die Beschäftigung Jugendlicher und die Lehrlingsverträge.....	67
1. Allgemeine Bedingungen für die Beschäftigung Jugendlicher	67
2. Spezielle Vorschriften bezüglich Lehrlingsverträge	68
<i>IV. fejezet</i>	71
<i>A munka- és a pihenődő, valamint a szabadság (megszervezésének) európai-uniós szabályai</i>	71
1. § Általános áttekintés.....	71
2. § A munkaidőre és a munkaidő szervezésre vonatkozó uniós előírások.....	71
1. A munkaidő fogalma, valamint a készenlét és az ügyelet.....	71
2. A munkaidő mértéke	72
3. Az éjszakai munka és a túlmunka (túlóra, rendkívüli munka)	73
4. A munkaidőkeret.....	73
5. A tengeri halászatban halászhajón dolgozók munkaidejének speciális rendezése.....	74
3. § A pihenődők, munkaszünetek.....	74
1. A munkaközi szünet.....	74
2. A napi pihenődő.....	75
3. A heti pihenődő.....	75
4. Speciális szabályok a tengeri halászatban dolgozó hajózó munkavállalókra.....	76
4. § A szabadság uniós rendezése.....	76
1. Az éves minimális szabadság.....	76
2. A szülői szabadság.....	76
<i>Kapitel IV.</i>	77
<i>Regeln in der EU für Arbeitszeitgestaltung, die Ausgestaltung von Ruhezeiten und Urlaub</i>	77
§ 1 Allgemeiner Überblick	77
§ 2 Unionsvorschriften bezüglich Arbeitszeit und Arbeitszeitgestaltung	77
1. Begriffe Arbeitszeit, Bereitstellung und Dienstbereitschaft/Bereitschaftsdienst	77
2. Maß der Arbeitszeit.....	78
3. Nacharbeit und Überarbeit/Mehrarbeit (Überstunden, ausserordentliche Arbeit)	79
4. Arbeitszeitrahmen	80
5. Spezielle Regelung betreffend die Arbeitszeit für Arbeitnehmer an Bord von Seegehenden Fischereifahrzeugen	81
§ 3 Ruhepausen, Arbeitspausen.....	81
1. Die Arbeitspausen	81

2. Die tägliche Ruhezeit	82
3. Die wöchentliche Ruhezeit	82
4. Spezielle Regeln für Arbeitnehmer an Bord von Seegehenden Fischereifahrzeugen	83
§ 4 Urlaubsregelungen in der EU	83
1. Der jährliche Mindesturlaub	83
2. Elternurlaub.....	83
<i>V. fejezet</i>	85
<i>A munkavédelem és a munkaegészségügy európai szabályrendszere</i>	85
1. § Általános áttekintés.....	85
2. § A munkavédelem és a munkaegészségügy általános európai uniós előírásai.....	85
3. § Az egyedi irányelvek.....	87
<i>Kapitel V</i>	92
<i>Das europäische Regelwerk betreffend Arbeitsschutz und Arbeitshygiene</i>	92
§ 1 Allgemeines.....	92
§ 2 Die allgemeinen EU-Vorschriften betreffend Arbeitsschutz und Arbeitshygiene.....	92
§ 3 Einzelrichtlinien betreffend Arbeits- und Unfallschutz	94
Vierte Einzelrichtlinie zur Arbeitsschutz-Rahmenrichtlinie	94
<i>Das Mindestniveau der Anforderungen zur Sicherheitstechnik und Gesundheitsschutz am Arbeitsplatz behandelt die Richtlinie 89/654/EWG.</i>	94
<i>VI. fejezet</i>	100
<i>A munkabér és a munkabér védelme</i>	100
1. § Általános kitekintés.....	100
2. § A munkáltató fizetésképtelensége esetére létrehozott bérgarancia- alap szerkezete, működése és az abból kielégíthető igények mértéke	101
1. Az idevonatkozó uniós szabályozás célja	101
2. Az irányelv alkalmazásának köre és a fizetésképtelenség fogalma	101
3. A bérgarancia-alap szerkezete.....	102
4. A bérgarancia-alappal szembeni igény érvényesítésének a megnyílása, vagyis a „kvázi biztosítási esemény” beállta.....	102
5. A bérgarancia-alapból történő kielégítési igény mértéke	103
<i>Kapitel VI</i>	105
<i>Das europäische Regelwerk betreffend Arbeitsschutz und Arbeitshygiene</i>	105
Abschnitt VI	105
Der Lohn und der Lohnschutz.....	105

§ 1 Allgemeiner Ausblick	105
§ 2 Struktur, Funktionieren des Lohngarantiefonds für Zahlungsunfähigkeit des Arbeitgebers und Maß der Ansprüche, die befriedigt werden können aus diesem Fonds.....	106
1. Der Zweck der diesbezüglichen Unionsregelung.....	106
2. Der Anwendungskreis der RL und der Begriff der Unzahlungsfähigkeit	107
3. Die Struktur des Lohngarantiefonds	107
4. Eröffnung der Durchsetzung des Anspruch gegenüber dem Lohngarantie - Fonds, das heißt der Eintritt des quasi Versicherungsereignisses	108
5. Höhe des Befriedigungsanspruches aus dem Lohngarantiefonds ..	109
VII. fejezet.....	112
<i>A munkavállalói jogok védelme munkáltatói jogutódlás, azaz vállalkozás, üzem vagy üzemrész átruházása esetén.....</i>	112
1. § A jogintézmény uniós szabályozása, célja és jelentősége	112
2. § A munkáltatói jogutódlásról szóló két irányelv alkalmazási köre (hatálya) és a fogalmak tisztázása	113
1. Az átruházás fogalma.....	113
2. Az átruházás alanyi köre	114
3. Az Európai Törvényszék gyakorlata.....	114
3. § A munkavállalói jogok védelme.....	116
Kapitel VII.	119
<i>Schutz der Arbeitnehmerrechte bei Rechtsnachfolge des AG, d.h. im Fall der Übertragung eines Unternehmens Betriebes oder Betriebsteiles.....</i>	119
§ 1 Zweck und Bedeutung, Unionsregelung der Rechtsinstitution...	119
§ 2 Anwendungskreis (Wirkung) der beiden RL über die Arbeitgeber-Rechtsnachfolge und Klärung der Begriffe	121
1. Begriff des Überganges ("Übertragung").....	121
2. Kreis der Subjekte der Übertragung.....	122
3. Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofes.....	122
§ 3 Schutz der Arbeitnehmerrechte.....	125
VIII. fejezet.....	129
<i>A felmondásvédelem – a csoportos létszámleépítés uniós szabályai .....</i>	129
1. § Alapvetés és a csoportos létszámleépítés fogalma	129
2. § Alkalmazási feltétel és alanyi kiterjedés	130
3. § A közlési és a konzultációs kötelezettség, valamint az átmeneti felmondási tilalom, ill. késleltetett felmondás – Konzultációs eljárás	130
1. A leépítési szándék közlése.....	130
2. A konzultáció	131

4. § Az Európai Törvényszék gyakorlata.....	132
<i>Kapitel VIII.</i>	134
<i>Kündigungsschutz – Unionsregelungen bei Massenentlassungen</i>	134
§ 1 Grundlegung und der Begriff Massenentlassung.....	134
§ 2 Anwendungsvoraussetzungen und subjektiver Geltungsbereich.....	135
§ 3 Mitteilungs- und Konsultationspflicht, sowie vorübergehendes Kündigungsverbot bzw. verzögerte Kündigung – Konsultationsverfahren.....	136
1. Mitteilung der Entlassungsabsicht	136
2. Konsultationsverfahren	136
§ 4 Die Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofes.....	138
<i>IX. fejezet</i>	140
<i>A kollektív munkajog európai uniós szokásjogi és tételes jogi normái</i>	140
1. § Elméleti alapvetés	140
2. § Az európai koalíciós jog	142
3. § Az európai üzemi tanács.....	143
1. Az európai üzemi tanács (EÜT) létrehozatalának a célja és a jogforrás formája.....	143
2. Az EuÜt. létesítésének területe, az irányelv hatálya	144
3. Az EuÜt. vagy az azt helyettesítő konzultációs testület létrehozásának módja és menete	144
4. Az EuÜt. részvételi jogosultságai	146
<i>Kapitel IX.</i>	147
<i>Unionsrechtliche gewohnheits- und positivrechtliche Normen des kollektiven Arbeitsrechts</i>	147
§ 1 Theoretische Grundlegung.....	147
§ 2 Das europäische Konsultationsrecht	150
§ 3 Der Europäische Betriebsrat	151
1. Zweck der Errichtung des Europäischen Betriebsrates (EBR) und die Form der Rechtsquelle	151
2. Bereiche, wo EBR errichtet werden, Geltungsbereich der Rl.	152
3. Art und Weise und Schritte der Bildung des Europäischen Betriebsrates oder an seiner Stelle eines ersetzenden Verhandlungsgremiums	152
4. Partizipationsrechte des europäischen Betriebsrats.....	154
<i>X. fejezet</i>	156
<i>Összegzés</i>	156
<i>Kapitel X.</i>	158
<i>Zusammenfassung</i>	158